

GIDA KODEKSİNE İLİŞKİN ÇALIŞMALAR

(23.10.2023)

Kodeks Alimentarius Komisyonu ve Kodeks Komitelerine İlişkin Haberler:

CCGP33 Hazırlık Toplantısı

25 Eylül 2023 tarihinde Türkiye saati ile 11-12.30 saatleri arasında Genel Prensipler Kodeks Komite (CCGP) toplantısına hazırlık amacıyla Avrupa Kodeks Koordinasyon Komitesi (CCEURO)* toplantısı uzaktan erişim yoluyla gerçekleşmiştir. Toplantıda, CCGP gündem maddeleri üzerinden ilerlenmiştir. Söz konusu gündemin CX/GP 23/33/5 no'lu gündem maddesine (Kodeks Standartları ve ilgili dokümanların revizyon, düzeltme ve değişiklik tasarılarına ilişkin önerilen kılavuz taslağı) ülke görüşümüz iletilmiştir. Özetle görüşümüzde, Kodeks Standartlarında değişiklik yapıldığı zaman, eski ve yeni düzenleme arasındaki farkları gösteren bir karşılaştırma tablosunun sunulmasını; ayrıca kapalı ve dağılmış komiteler tarafından yürütülen konulara ilişkin izlenecek çalışma prosedürünün daha detaylı anlatılması gerekliliği belirtilmiştir. Ülkemizin ardından, CCEURO koordinatörü Almanya kapalı komitelerin çalışma prosedürüne ilişkin Brezilya'ya iletilen görüşü hatırlatmış ve ülkemizi desteklemiştir. Ayrıca Avrupa Birliği temsilcisi söz alarak, hem karşılaştırma tablosu hem de kapalı komitelerin işleyişine ilişkin ilettiğimiz ülke görüşüne katıldığını ve faydalı bulunduğunu iletmıştır.

Toplantıda devamla, CCGP gündemine iletilen ve İngiltere tarafından sunulan "Kodeks Standartlarının Kullanımını Artırmak için bir Uygulama Yazılımı" hakkında tartışma dokümanı İngiltere temsilcisi tarafından tanıtılmıştır. Ayrıca CCGP gündemine Çin tarafından iletilen "gerekli hallerde Kodeks Komite başkanlarının Kodeks Yürütme Komitesine katılımına izin verilmesi" yönündeki teklifi olumlu karşılanmamıştır.

Toplantı kapanışında, toplantıya davet edilen Singapur temsilcisi "Yeni Gıda Kaynakları ve Üretim Sistemleri" hakkında bir sunum gerçekleştirmiştir.

CCGP33 Toplantısı

Genel Prensipler Kodeks Komitesi (CCGP)'nin 33. Oturumu 2-6 Ekim 2023 tarihleri arasında Fransa'da gerçekleştirilmiştir. Toplantıya ülkemiz fiziksel olarak katılım sağlamamış, toplantı internet yayını üzerinden takip edilmiştir. Toplantıda en çok tartışılan konu; Kodeks Standartları ve ilgili dokümanların revizyon, düzeltme ve değişiklik tasarılarına ilişkin önerilen kılavuz taslağıdır. Söz konusu gündem maddesine görüşümüz; hem CCEURO hazırlık toplantısında yapılan konuşma, hem de Kodeks Görüş Verme Sistemi (OCS)'ye yüklenen görüş ile iletilmiştir.

Toplantıya ilişkin detaylı bilgiye ulaşmak için [tıklayınız](#).

Elektronik Çalışma Grupları:

- Tüm elektronik çalışma gruplarının listesine ulaşmak için [tıklayınız](#).

Görüş Talepleri:

- CL 2023/82/OCS-EXEC–Kodeksin Geleceği– Bölüm 3 Gelecek Kodeks Çalışma Modeli Görüş Talebi. Görüş için son gün: 8 Kasım 2023
- CL 2023/81/OCS-SCH – Baharatlar ve Yemelik Otlar (SCH) Standartlarına İlişkin Güncellenmiş Şablon Hakkında Görüş Talebi. Görüş için son gün: 15 Aralık 2023

- Görüşe açılan tüm dokümanlara ulaşmak için [tıklayınız](#).

Toplantı Takvimi:

- CCEXEC85: Kodeks Yürütme Komitesi 20-24 Kasım 2023 (Roma, İtalya)
- CAC46: Kodeks Alimentarius Komisyonu 27 Kasım-2 Aralık 2023 (Roma, İtalya)
- CCSCH7: Baharat Kodeks Komitesi 29 Ocak-2 Şubat 2024 (Hindistan)
- CCFO28: Katı ve Sıvı Yağlar Kodeks Komitesi 19-23 Şubat 2024 (Malezya)
- CCFH54: Gıda Hijyen Kodeks Komitesi 11-15 Mart 2024 (Kenya)
- CCCF17: Bulaşanlar Kodeks Komitesi 15-19 Nisan 2024 (Panama)
- CCFA54: Gıda Katkı Maddeleri Kodeks Komitesi 22-26 Nisan 2024
- CCMAS43: Numune Alma ve Analiz Metotları Kodeks Komitesi 13-17 Mayıs 2024 (Macaristan)
- CCEURO33: Avrupa Kodeks Koordinasyon Komitesi 27-31 Mayıs 2024 (Almanya)
- CCPR55: Pestisit Kalıntıları Kodeks Komitesi 3-8 Haziran 2024 (Çin)
- CCFICS27: Gıda İthalat İhracat ve Sertifikasyon Sistemleri Kodeks Komitesi 16-20 Eylül 2024 (Avustralya)
- CCNFSDU44: Özel Beslenme Amaçlı Gıdalar Kodeks Komitesi 2-6 Ekim 2024 (Almanya)
- CCRVDF27: Veteriner İlaçları Kodeks Komitesi 21-25 Ekim 2024
- CCFL48: Gıda Etiketleme Kodeks Komitesi 28 Ekim-1 Kasım 2024

***Bunları biliyor muydunuz?**

- Kodeks Alimentarius Komisyonu (CAC): Kurucu-Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilatı (FAO) ve Dünya Sağlık Örgütü(WHO), Kuruluş tarihi: 1961, Merkezi: Roma
- İlk oturum: 25 Haziran - 3 Temmuz 1963 / Roma
- Üye ülke sayısı:188 ülke ve bir organizasyon (Avrupa Birliği)
- Gözlemci kuruluş sayısı: 243 gözlemci
- Kuruluşun görevi: Dünyada gıda ile ilgili uygulamaların sağlık ve teknoloji yönünden standartlaştırılmasını sağlamak
- Kuruluşun bu amaçla hazırladığı "Codex Alimentarius Standartları" tüm dünya ülkeleri için güvenli gıda üretiminde referans dokümandır.
- Türkiye 01 Ekim 1963 yılında KAK'a üye olmuştur. CAC'na sadece ülkeler üye olabilmekte ancak çeşitli organizasyonlar ve sivil toplum kuruluşları gözlemci statüde toplantılara katılabilmektedir. Komisyon üye ülkelerle irtibatı kolaylaştırmak amacıyla her ülkede Kodeks İrtibat Noktası tespit etmiştir. Bakanlığımız bünyesinde **Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü Kodeks Alimentarius Komisyonu'nun ülkemiz irtibat noktasıdır**. Kodeks Alimentarius Komisyonu'nda gıda güvenliğine ilişkin çalışmalar komiteler vasıtasıyla yürütülmektedir.
- Kodeks Alimentarius Komisyonu'nun 6 adet bölgeyi temsil eden 6 Koordinasyon Komitesi vardır. Avrupa Koordinasyon Komitesi (CCEURO), bu 6 adet Koordinasyon Komitesi'nden Avrupa Bölgesini temsil eden Kodeks Alimentarius Komisyonu yan kuruluşudur.
- CCEURO en kalabalık koordinasyon komitesidir, 52 üyeye sahiptir (51 üye ülke ve 1 üye organizasyon AB). AB'nin yanı sıra Avrupa Birliği üyesi 27 üye ülke de CCEURO üyesidir. (Avusturya, Belçika, Bulgaristan, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY) Çekya, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Almanya, Yunanistan, Macaristan, İrlanda, İtalya, Letonya, Litvanya, Lüksemburg, Malta, Hollanda, Polonya, Portekiz, Romanya, Slovakya, Slovenya, İspanya, İsveç ve Hırvatistan)
- Şu an CCEURO koordinatörü Almanya'dır. Koordinasyon Komiteleri, bölgenin gıda standartları ve gıda kontrolü ile ilgili sorunlarını ve ihtiyaçlarını belirlemekten sorumludur. Bölge Koordinatörleri, her Kodeks Komite toplantısı öncesinde hazırlık toplantısı gerçekleştirmektedir. Hazırlık toplantısı genellikle fiziksel katılımı, ilgili Komite toplantısından bir gün önce gerçekleşmektedir. Ancak, fiziksel olarak katılım sağlayamayacak ülkeler için de uzaktan erişim yoluyla hazırlık toplantıları yapılmaktadır.

Kodeks Şubesi Mevzuat Çalışmalarına İlişkin Haberler:

- **Ulusal Gıda Kodeks Komisyonu'nun 2023/3 sayılı toplantısı gerçekleştirildi.**

Gıda güvenilirliğinin temini, tüketici sağlığı ve menfaatlerinin korunması amacıyla Türk Gıda Kodeksi mevzuat çalışmaları devam etmektedir. Ulusal Gıda Kodeks Komisyonu, 2023 yılı üçüncü toplantısını, 10 Ekim 2023 tarihinde Bakan Yardımcımız Prof. Dr. Ahmet GÜMEN başkanlığında gerçekleştirdi. Toplantıda, çalışmaları tamamlanan 4 adet Türk Gıda Kodeksi mevzuat taslağının yayıma gönderilmesi ve 2 adet mevzuat için ise çalışma kararı alındı.

- **Türk Gıda Kodeksi Gıda Katkı Maddeleri Yönetmeliği, 13 Ekim 2023 tarih ve 32338 sayılı Mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanarak güncellenmiştir.**

Yönetmelik, gıdalarda kullanılmasına izin verilen gıda katkı maddelerinin listesini, kullanım koşullarını ve etiketleme kurallarını belirlemektedir. Yönetmelik, 1333/2008 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü dikkate alınarak Avrupa Birliği mevzuatına uyum çerçevesinde hazırlanmış ve söz konusu Tüzükte yapılan değişiklikler ulusal mevzuatımıza yansıtılmıştır. Ayrıca güncellenen Yönetmelikle ülkemiz geleneksel ve yöresel bazı ürünlerinde bazı gıda katkı maddelerinin kullanımına ilişkin yeni düzenlemeler yapılmıştır.

Yönetmelikle, renklendirici olarak gıdalarda kullanılan Titanyum dioksit adlı katkı maddesinin gıdalarda kullanımı yasaklanmıştır. Döner ve kanatlı döner (çiğ halde / hazırlanmış et karışımı) de kıvam artırıcı fonksiyonu ve su tutma özelliği olan gıda katkı maddelerinin kullanımı yasaklanmıştır. Fermente sucuklarda, emülgatör amaçlı gıda katkı maddelerinin kullanımı yasaklanmıştır. Döner, kanatlı döner ve ısıtılmış sucukta (işlenmiş et ürünleri) kıvam artırıcı fonksiyonu ve su tutma özelliği olan E 427 (Cassia gum, Sinameki gam) kodlu katkı maddesi kullanımı yasaklanmıştır. Pastırma kaplamasında tüm renklendiricilerin kullanımı yasaklanmıştır. Yöresel helvalarda (peynir helvası, saray helvası, çekme helva, tahin helvası, yaz helvası ve benzeri) tüm renklendirici gıda katkı maddelerinin kullanımı yasaklanmıştır. Ayrıca, kaymak, tahin, köme, pestil, bastık, cevizli sucuk ve benzeri yöresel ürünler ile baklavada tüm gıda katkı maddelerinin kullanımı yasaklanmıştır.

Yönetmeliğe www.mevzuat.gov.tr linkinden ulaşılabilir.

- **Türk Gıda Kodeksi mevzuat listesi güncellendi.**

17 Ekim 2023 tarihli güncel Türk Gıda Kodeksi mevzuatı listesine ulaşmak için [tıklayınız...](#)

- **Azerbaycan ile işbirliği kapsamında, Azeri ve Türk uzmanlar arasında "Bebek ve Devam Formülleri" konulu bir toplantı gerçekleştirildi.**

Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Orman Bakanlığı ile Azerbaycan Tarım Bakanlığı Arasında Tarımda Modern Teknolojilerin Paylaşımı ve Tarımsal Eğitim Konusunda İşbirliği Niyet Beyanı" çerçevesinde oluşturulan Karabağ Eylem Planı'nın Daire Başkanlığımız görev kapsamında yer alan "Gıda güvenilirliği sistemlerinin geliştirilmesi ve kapasitenin artırılması" başlıklı 45 numaralı eylemine dair, Azerbaycan Gıda Güvenliği Ajansı'na teknik destek verilmektedir.

12 Ekim 2023 tarihinde uzaktan erişim yoluyla gerçekleşen toplantıda, Azeri uzmanların bebek ve devam formülleri mevzuatı, ithalatı ve risk değerlendirmesine ilişkin soruları yanıtlanmıştır.

- **Avrupa Komisyonu Sağlık ve Gıda Güvenliği Genel Müdürlüğü (DG-SANTE) ile Ülkemiz Kuru İncir ve Kuru Kayısı İhracatını Değerlendirdik.**

Kuru incir ve kuru kayısı; ülkemiz ihracatında önemli bir paya sahiptir. Bu ürünlerin her yıl yaklaşık %60'ı Avrupa Birliği üye ülkelerine ihraç edilmektedir. Bu nedenle ihracatta yaşanan ya da olası yaşanacak konular ile ilgili olarak Genel Müdürlüğümüz, ilgili tüm paydaşlarla yapmış olduğu çalışmalarını Avrupa Birliği Sağlık ve Gıda Güvenliği Genel Müdürlüğü'ne (AB DG-SANTE) iletmekte ve zaman zaman görüşmeler gerçekleştirmektedir. Bu önemli görüşmelerden bir tanesi daha 5 Ekim 2023 tarihinde Türkiye Heyeti ile AB DG-SANTE uzmanları olan Resmi Kontrol Birim Başkan Vekili Dr. Tim GUMBEL ve Hukuk Uzmanı Mr. Ingus CELMS arasında gerçekleştirildi. Türkiye Heyetinin mikotoksin/kuru incir özelindeki görüşmeleri AB DG-SANTE Gıda İşleme Teknolojileri ve Yeni Gıda Birimi Başkan Vekili Frans VERSTRAETE ve kükürt dioksit/gıda katkı maddesi özelindeki görüşmeleri de çalışma grubunun Başkanı Kaatlen BAERT ile 6 Ekim 2023 tarihinde gerçekleşen ve FRUCOM/CEEREAL tarafından ortak olarak düzenlenen toplantıda devam etmiştir.

- **Kanatlı Eti Sektörüne Teknik Ziyaret Düzenlendi.**

Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü konu uzmanlarınca kanatlı eti üretiminde ve ihracatında önemli yere sahip olan Bolu'ya teknik ziyaret düzenlendi. 03.10.2023 tarihinde düzenlenen ziyarette Bolu İl Tarım ve Orman Müdürlüğü idari ve teknik personeli ile yürütülen faaliyetlere dair bilgi alışverişinde bulunuldu. İl Müdürlüğü personeli ile birlikte İlde faaliyet gösteren 2 kanatlı kesimhanesi ziyaret edilerek, işletme yetkilileri ile Türk Gıda Kodeksi mevzuat çalışmaları kapsamında istişareler yapıldı. Ayrıca mekanik ayrılmış kanatlı eti üretim hattında incelemeler yapılarak, konuyla ilgili işletme yetkilileri ile görüş alışverişinde bulunuldu.

- **Danimarka Büyükelçiliği Koordinasyonunda Teknik Ziyaretler Yapıldı.**

Danimarka Büyükelçiliği'nin daveti üzerine 16-17 Ekim 2023 tarihlerinde Genel Müdürlüğümüz, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü ve Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü personelinin katılımıyla İstanbul ilinde teknik ziyaretler yapıldı. Program kapsamında Palsgaard, Novozyme ve Chr. Hansen firmalarının uygulama merkezleri ziyaret edildi. Danimarka Başkonsolosu Thierry Hoppe ve Dansk Industri'den Hanne Benggaard'ın ev sahipliğinde düzenlenen teknik ziyarete Daire Başkanlığımızdan Çalışma Grup Sorumlusu Ahmet GÜNGÖR ile Mühendis Dr. Oya SİPAHİOĞLU katıldı. Ayrıca, ziyaretin ikinci gününde 9. Sürdürülebilir Gıda Zirvesi oturumlarına katılım sağlandı.

Küresel Gıda Güvenilirliği:

- **7 Haziran 2023 “Dünya Gıda Güvenilirliği Günü (WFSD)”**

Güvenilir gıdaya dair farkındalığın artırılması için, 2019'dan itibaren, 7 Haziran “Dünya Gıda Güvenilirliği Günü (WFSD)” olarak kutlanmaktadır. Dünya Gıda Güvenilirliği Günü'nün bu yılki teması: “Gıda Standartları hayatı kurtarır”. Ülkemizde gıda güvenilirliğinin sağlanması için Türk Gıda Kodeksi ve buna bağlı Tebliğ ve Yönetmelikler hazırlanmaktadır. Kodeks Alimentarius Komisyonu'nun Kodeks İrtibat Noktası olarak, Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü'nce uluslararası standartlar takip edilmekte ve standart hazırlık çalışmalarına katılım sağlanmaktadır.

- **16 Ekim 2023 Dünya Gıda Günü**

FAO'nun kuruluş tarihi olan 16 Ekim tarihi, her yıl Dünya Gıda Günü olarak kutlanmaktadır. FAO'nun kuruluşunun da kutlandığı Dünya Gıda Günü'nün bu yılki teması "Su hayattır, su gıda demektir. Kimseyi geride bırakma" olarak belirlenmiştir. Bu yılki Dünya Gıda Günü suyun hayati önemini vurgulamaktadır.

Bakanlığımız Orman Genel Müdürlüğü Konferans Salonunda 16 Ekim 2023 tarihinde gerçekleştirilen Dünya Gıda Günü etkinliğe Daire Başkanlığımız personelince katılım sağlanmıştır. Yine aynı tarihte Güvenilir Ürün Platformu tarafından İstanbul'da gerçekleştirilen etkinliğe Daire Başkanımızca katılım sağlanmıştır.

- **Kodeks Alimentarius Komisyonu 60. yıl**

1961 yılında kurulan ve ilk toplantısını 1963 yılında gerçekleştiren Kodeks Alimentarius Komisyonu'nun bu yıl 27 Kasım-2 Aralık 2023 tarihleri arasında gerçekleşecek Oturumu'nda Kodeks Alimentarius Komisyonu'nun 60. yılı kutlanacaktır. 2023 yılı boyunca Kodeks Alimentarius Komisyonu 60. Yıl dolayısıyla üye ülkeler tarafından kodeks farkındalığını artırmak üzere etkinlikler düzenlenmektedir. Bu bağlamda, Gıda İşletmeleri ve Kodeks Daire Başkanlığı personeline 17 Ocak 2023 ve 4 Nisan 2023 tarihlerinde Kodeks Alimentarius Komisyonu organizasyon yapısı ve çalışmaları, Kodeks toplantılarına katılım ve Kodeks Görüş Verme Sistemi'ne ilişkin, ayrıca Dünya Ticaret Örgütü'nün SPS ve TBT anlaşmaları hakkında eğitim verilmiştir.